

Dr. Martin Luther
VOM MIßBRAUCH DER MESSEN (1521)
(Par mises nepareizu lietojumu) fragments

Wenn aber die Papisten uns furhallten den spruch Pauli 1. Corin. 14 (14,34) 'Die weyber sollen yhn der gemeyn stille schweygen, es stehet eyнем weyb nit wol an, das sie predigt. Es wirt eyнем weyb nit tzugelassen, das sie predige, Bondern sie soll unterthenig unnd gehorsam seyn.' Darauß folget, das predigen nit allen Christen, nemlich keynen weybern, kan gemeyn seyn. Datzu antwort ich, Das man stummen, und die sonst auch verhyndert oder ungeschicht sind, nit predigen lest. Denn ob wol yderman tzu predigen gewallt hatt, Bo soll man doch niemant datzu gebrauchen, sich des auch niemant unterwinden, er sey denn fur andern datzu geschick: dem selbigen sollen auch die andern weychen unnd yhm statt geben, auff das tzymlich ehr, tzucht unnd ordnung gehallten werde. Denn Bo gebeutt Paulus Timotheo, Das er denen das wortt gottis tzu predigen befelh, die datzu geschickt sind und die andern leren unnd unterweyssen konnen. Denn es gehortt tzu dem geyst, wer predigen wil, eyn gute stymm, eyn gutt außsprechen, eyn gutt gedechtniß und ander naturliche gaben: wilcher die selbigen nicht hatt, der schweygt billich still unnd lest eyn andern reden. AlBo verpeut Paulus den weybern tzu predigen ynn der gemeyn, da menner sind, wilche tzu reden geschickt sind, das ehre unnd tzucht gehallten werde, die weyl eynem man viel mehr tzu reden eygent und gebürt unnd auch datzu geschickter ist.

Und Paulus hatt das nicht auß seynem eygen hawbt verpotten, Bondern er berüfft sich auffs gesetz, wilchs sagt, die weyber sollen unterthenig seyn. (1. Mos. 3,16) Darauß Paulus gewiß war, das der geyst yhm selbst nicht entkegen were, das er die weyber, welche er vorhyn den mennern unterworffen hatte, nu über die menner erhübe, Bondern viel mehr, seyner vorigen eynsatzunge eyndechtig, die menner erwecke tzu predigen, Bo es doch an mennern nicht gebricht. Wie künde sonst Paulus alleyn dem heyligen geyst widdersetzen, der ynn Johele verheyssen hatt: 'Unnd es werden ewer tochter weyßagen?' Und Act. 4. Philippus hatt vier tochter, junckfrawen, wilche alle prophetyn waren'. Und Maria, Moses schwester, war auch eyn prophetyn.' Und Olda die prophetyn gab eyn radt den frommen Konig Joste und Dibora dem hertzogen Barac: und tzu letzt wirtt der gesang Marie der junckfrawen durch die gantze welt gepreyset. Und Paulus selbst 1.Cor. 11. lernt die weyber mit bedacktem hewbt betten und weyssagen. Darumb foddert die ordnung, tzucht unnd eher, das weyber schweygen, wenn die menner reden: wenn aber keyn man prediget, Bo werß von noetten, das die weyber predigeten.

Darumb beschliessen wyr fest, gegründt yn der heyligen schriftt, das nich mehr ist, denn eyn eyniges ampt tzu predigen gottis wort, allen Christen gemeyn, das eyn iglicher reden, predigen und urteylln müge und die andern alle verpflicht sind, zu zuhoeren. Die weyl denn die schriftt von keynem andern ampt des wort gottis weyß, Bo fragen wyr des Papsts goetzen, von wem und wo her sie das ampt haben, wilchs yhn alleyn gebürt und nicht allen gemeyn seyn soll.

WA: *Martin Luthers Werke*, Kritische Gesamtausgabe, Weimar, 1889, Bd. 8, S. 497–498.

Pāvestieši mums atgādina Pāvila izteikumu no 1.Kor. 14[34]: „Sievietēm draudzē jāklusē, sievietei nepiederas spredīkot. Nav pieļaujams, ka sievete sprediķo, bet viņai jābūt pakļāvīgai un paklausīgai.” No tā [viņuprāt] seko, ka sprediķošana nevar būt kopīga visiem kristiešiem, proti, ne sievietēm. Uz to es atbildu, ka spredīkot neļauj mēmajiem un arī citiem, kas ir ar traucējumiem vai nepiemēroti. Lai arī katram ir tiesības sprediķot, tomēr nevienu nevar piespiest to darīt un neviens arī nevar to uzņemties, ja vien viņš nav tam piemērotāks nekā citi. Pārējiem ir viņam jāpiekāpjas un jādod vieta, lai tiktu ievērota pienācīgā cieņa un kārtība. Pāvils Timotejam nosaka, lai viņš pavēl Dieva vārdu sprediķot tiem, kas tam ir piemēroti un var citus mācīt un izglītot (2.Tim. 2,2). Tam, kurš grib sprediķot, jābūt ar labu balsi, labu izrunu, labu atmiņu un citām dabas dāvanām. Kuram tādu nav, tas klusē un ļauj runāt

kādam citam. Pāvils arī aizliedz sievietēm sprediķot draudzē, kur ir vīrieši, kuri prasmīgāk runā, lai tiktū ievērota cieņa un kārtība, jo vīrietim daudz vairāk piederas un pienākas runāt un viņš to dara prasmīgāk.

Pāvils to nav aizliedzis patvalīgi, bet atsaucas uz likumu, kas saka – sievietēm jābūt pakļāvīgām (1.Moz. 3,16). Pāvils bija drošs, ka Gars nebūs pretrunā pats ar sevi – ka viņš sievas, ko iepriekš bija pakļāvis vīriem, tagad paceltu pāri vīriem –, bet drīzāk piekrīt savam agrākajam nolikumam, kas mudina sprediķot vīrus, taču – kamēr vien netrūkst vīru. Vai gan Pāvils varēja pretoties Svētajam Garam, kas Joēla grāmatā apsolījis: „Un jūsu meitas pravietos” (Joēla 3,1)? Un Apd. 4 [21,8–9] „Filipam bija četras meitas, jaunavas, kas visas bija pravietes”. „Un Mirjama, Mozus māsa, arī bija praviete.” (2.Moz. 15,20.) Un praviete Hulda deva padomu dievbijīgajam ļēniņam Josijam (2.Ķēn. 22,14–20), un Debora – princim Barakam (Soģu 4,4–7). Un, visbeidzot, jaunavas Marijas dziesma tiek slavēta visā pasaulē (Lk. 1,46–55). Pāvils pats 1.Kor. 11 [,5] māca sievietēm lūgt un pravietot ar apsegtu galvu. Tāpēc kārtība un cieņa prasa, lai sievietes klusē, kad vīrieši runā; bet, ja neviens vīrietis nesprediķo, tad būtu jāsprediķo sievietei.

Tāpēc mēs stingri secinām, balstoties Svētajos Rakstos, ka Dieva vārda sprediķošanai nav vairāk kā viens vienīgs amats, visiem kristiešiem kopīgs, un ka katrs var runāt, sprediķot un spriest un pārējiem ir pienākums klausīties. Tā kā Raksti nepazīst nevienu citu Dieva vārda amatu, tad mēs jautājam pāvesta piekritējiem (?) – no kā un no kurienes viņiem ir amats, kurš pienākas tikai viņiem un nav visiem kopīgs.

No vācu valodas tulkojis mag.theol. Artūrs Hansons